

4. *Швець Є.В.* Методологічні засади формування стратегічного потенціалу підприємства / Є.В. Швець // Вісник Нац. тех. ун-ту «Харківський політехнічний інститут»: зб. наук. пр. Тематичний випуск «Технічний прогрес і ефективність виробництва». – Х.: НТУ «ХПІ», 2007. – № 16. – С. 170-176.

5. *Кібук Т.М.* Стратегічний потенціал підприємства та його види: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук / Т.М. Кібук. – К., 2008.

6. *Мізюк Б.М.* Особливості стратегічного управління підприємством / Б.М. Мізюк // Фінанси України. – 2002. – № 12. – С. 31-36.

Отримано: 27.03.2012

УДК 504:69

Г.В. Шпакова

МОЖЛИВІСТЬ РЕЦИКЛІНГУ БУДІВЕЛЬНИХ ВІДХОДІВ В УКРАЇНІ

АНОТАЦІЯ

В статті розглянуто основні види будівельних відходів, проаналізовано досвід утилізації і переробки відходів будівництва в країнах світу, а також досліджено стан проблеми з переробкою будівельного сміття в Україні, запропоновані деякі кроки до вирішення.

Ключові слова: *переробка будівельного сміття, утилізація відходів, екологічна безпека, новітні технології, рециклінг, вторинна сировина.*

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрены основные виды строительных отходов, проанализирован опыт утилизации и переработки отходов строительства в мировых странах, а также исследовано состояние проблемы по переработке строительного мусора в Украине, предложены некоторые шаги решения рассматриваемой проблемы.

Ключевые слова: *переработка строительных отходов, утилизация, рециклінг, экологическая безопасность, новейшие технологии, вторичное сырье.*

ANNOTATION

The article describes the main types of construction waste, analyzed the experience of recovery and recycling of building waste in the world's countries and also investigated the state of the problem of processing of construction waste in Ukraine, suggested some steps to solve the problem.

Keywords: *recycling of construction waste, recycling, environment safety, new technologies, recycled materials.*

Однією з нагальних проблем промисловості, будівництва зокрема, є переробка та утилізація відходів. Причиною її виникнення стали не тільки збільшення обсягів будівництва, але й недоброякісний видобуток сировини, нераціональне використання сировинних ресурсів, накопичення та утилізація залишків будівництва, де зберігаються мільйони тон небезпечних матеріалів. Поряд з цим набула поширення практика самовивозу на несанкціоновані звалища, що спричиняє забруднення навколишнього середовища.

Щорічно в сучасному світі кількість будівельних відходів збільшується на 2,5 мільярди тонн. Це дуже згубно впливає на екологію всієї Землі – до такого висновку прийшли фахівці з Європейської Асоціації, у яку входять компанії по зносу будинків, саме вони займалися підрахунком загальної кількості будівельного сміття. Рециклінг, тобто повторне використання, дозволяє утилізувати будівельні відходи, не приносячись шкоди навколишньому середовищу.

В Європейських країнах і в Америці проблема утилізації відходів давно вирішується на державному рівні: у деяких з цих країн взагалі заборонені будівельні смітники, а в Америці й Канаді вони ще існують, але вартість вивозу туди будівельних відходів значно перевищує вартість їх переробки. У більшості держав вже зараз частка переробки будівельних відходів становить у середньому близько 50% від загального обсягу виробництва будматеріалів і є досить прибутковою галуззю.

В Україні питання вторинної переробки будівельних відходів починаються з нормативної бази, оскільки в Законі України «Про відходи» від 05.03.98р. №187/98ВР вказується загальна класифікація відходів з умовним розподілом їх на небезпечні, звичайні та вторинну сировину (рис. 1). Даний закон, визначає як відходи будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворюються в процесі людської діяльності і не мають подальшого використання за місцем утворення чи виявлення та яких їх власник повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення

без посилання на структури переробної промисловості, в тому числі будівельної.

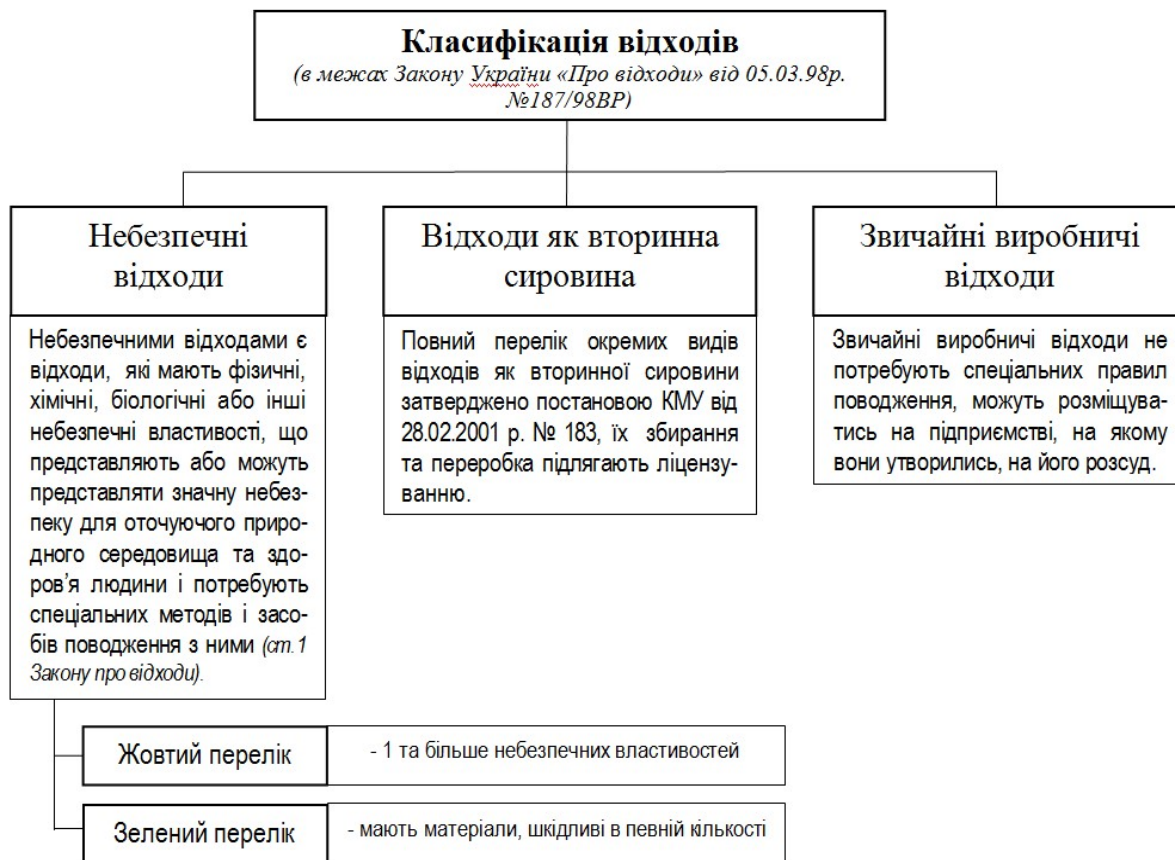

Рис. 1. Класифікація відходів (в межах Закону України «Про відходи»)

В той самий час відділ Європейської комісії з утилізації сміття має в своєму законодавчому арсеналі класифікаційний каталог країн Євросоюзу з чітким розмежуванням відходів, в тому числі й будівельних (рис. 2).

Це дало змогу чітко ліцензувати такий напрямок будівельної галузі, як рециклінг будівельної сировини, матеріалів та виробів. Наприклад, за рахунок удосконалювання законодавства та технологій такі країни, як Данія, Голландія, Бельгія змогли досягти дуже високого рівня переробки будівельних відходів, де в цей час переробляють більш 90% відходів (за результатами щорічного звіту відділу з використання відходів Європейської комісії –див. табл.).

Світова практика передбачає комплексний підхід до вирішення проблеми утилізації будівельного сміття, в якому розглядаються питання його збору і переробки, транспортування та збереження, а також можливості зменшення обсягів утворення відходів.

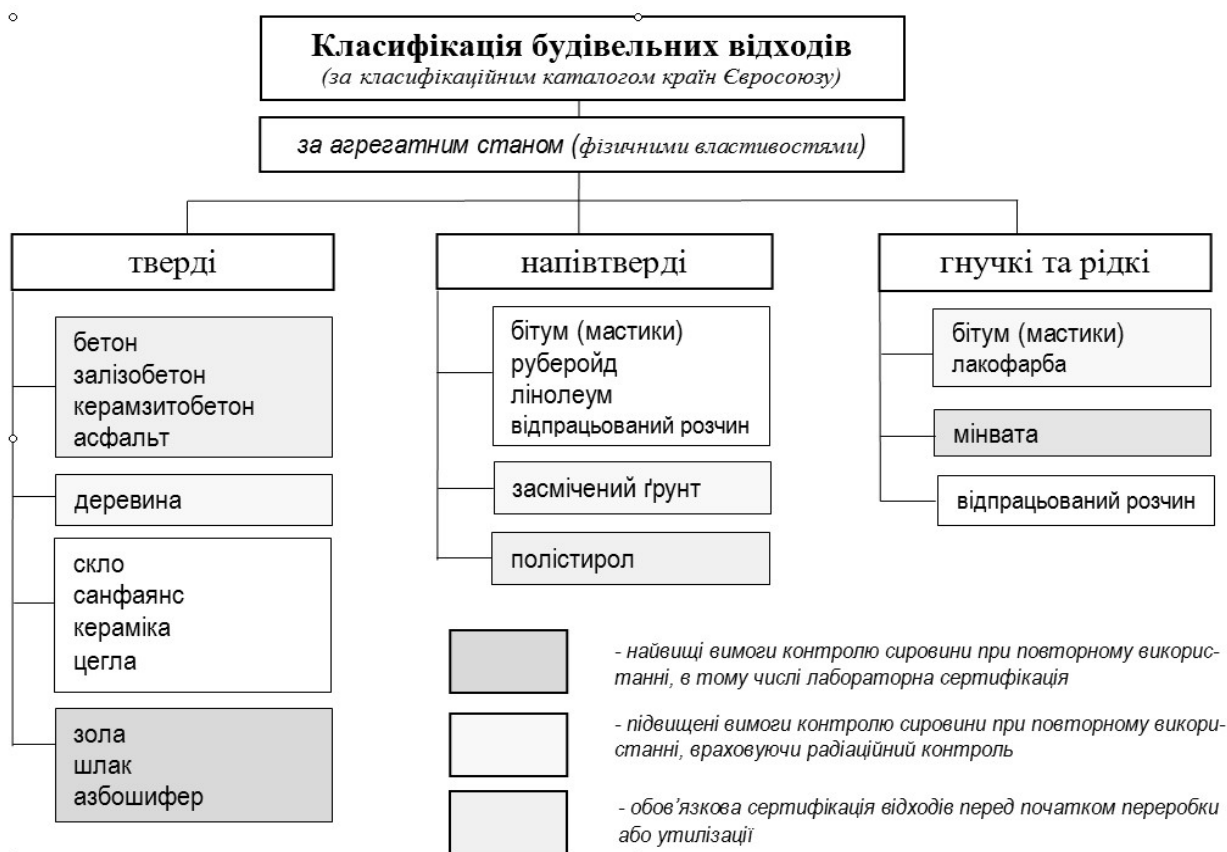

Рис. 2. Класифікація будівельних відходів (за класифікаційним каталогом країн Євросоюзу)

Таблиця

Статистичний дані відділу з використання відходів Європейської комісії

Країна ЄС	% повторного використання	% відвалу або спалювання
Німеччина	17	83
Франція	15	85
Англія	45	66
Італія	9	91
Іспанія	5	95
Нідерланди	90	10
Бельгія	87	13
Австрія	41	59
Португалія	5	95
Данія	81	18
Греція	5	95
Швеція	21	79
Фінляндія	45	55
Ірландія	5	95
Усього	28	72

Враховуючи специфіку української будівельної промисловості, обґрунтування доцільності вторинного використання будівельних відходів (рециклінга) полягає в аналізі його екологічних, технологічних та економічних аспектів.

Серед позитивних екологічних аспектів в першу чергу слід зазначити збереження природних копалин та територій, які були б зайняті під видобувні кар'єри або сміттєзвалища, що в цілому позитивно впливатиме на оточуюче середовище. З точки зору технологічної складової рециклінга будівельних відходів передбачається зменшення кількісного складу машин для транспортування відходів, можливість зменшення території під складування будівельного сміття та контролювання якості вторинної сировини безпосередньо на будівельному майданчику. Звідси випливає позитивний економічний аспект рециклінга, а саме: зменшення витрат на видобування, транспортування природних ресурсів, утилізацію будівельних відходів, і, як результат, здешевлення кінцевої будівельної продукції.

Але існують і негативні аспекти. До екологічної складової слід віднести відсутність технологій переробки (або неможливість переробки) деяких видів будівельних відходів (див. рис. 1). З точки зору технології будівництва – необхідність в додатковому обладнанні для переробки будівельних відходів та обмеженій області їх застосування. Як наслідок, виникає потреба в витратах на додаткове обладнання для переробки будівельних відходів та необхідність додаткових заходів з підвищення якості будівельної продукції (несучої здатності).

Зважаючи всі позитивні та негативні аспекти розвитку рециклінга будівельних відходів слід стимулювати його розвиток в Україні. З метою створення системи оптимального використання будівельних відходів в межах нового будівництва або реконструкції необхідно поставити завдання перед усіма учасниками будівельного ринку, рішення яких буде передбачати позитивні моменти для кожного з них, а саме:

- створення державними службами (Міністерством, відомствами, будівельними організаціями) загальної державної відкритої інформаційної бази будівництв, які ведуться на території України, для ведення централізованого екологічного контролю територій;
- створення матеріально-технічних баз мобільного переробного устаткування (державних, комерційних) – перспективний напрямок будівельного бізнесу;
- розробка проектними установами загальних рекомендацій (будівельних норм) з визначенням областей використання матеріалів вторинної переробки, що розширить область використання будівельних відходів.

Окрім вище сказаного, для вирішення проблеми з утилізації будівельних відходів в Україні, їх переробки й вивозу необхідно також передбачити й стимулюючі засоби з боку держави, а саме:

- податкові пільги для будівельних компаній, діяльність яких спрямована на збереження екології, використання будівельних відходів у виробництві, тощо;
- фіскальні заходи до будівельних компаній, діяльність яких спричиняє шкоду оточуючому середовищу;
- карна відповідальність (прийняття на законодавчому рівні екологічного кодексу) як випускаючих будівельну продукцію підприємств, так і експлуатуючих.

Список літератури:

1. *Использование* вторичных отходов мусороперерабатывающих заводов в производстве строительных материалов / В.Б. Чушев // Строительные материалы – 2004. – №2 – С. 45-46.
2. *Использование* отходов асбестоцементной промышленности / Т.П. Комлева и др. // Строительные материалы – 2006. – №4. – С. 20-21.
3. *Источники* образования строительных отходов и концепция их переработки / П.П. Олейник // ПГС. – 2005. – №2 – С. 36-37.
4. *Основные* проблемы использования вторичных строительных ресурсов / Н.Ф. Костецкий, Г.Г. Лунев // Экономика строительства. – 2003. – №10 – С. 2-15.
5. *Основные* проблемы переработки строительных отходов / Г.П. Олейник // Жилищное строительство. – 2005. – №5. – С. 24-26.
6. *Строительные* материалы как продукт переработки отходов строительного производства / Л.Н. Протопов // Строительные материалы. – 2003. – №4. – С. 29-30.
7. *Шпакова Г.В.* Відходи будівництва: утилізація чи переробка. // Містобудування та територіальне планування. Наук.-техн. збірник. Вип. 41. – К.: Міністерства України, КНУБА. – 2011. – С.468-474.
8. *Тверді* відходи будівельного комплексу / В. М. Радовенчик, О.І.Іваненко // <http://waste.ua/cooperation/2006/theses/radovenchik.html>.

Отримано: 27.03.2012

УДК 69:334.758

М.В. Микитась

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

АНОТАЦІЯ

У статті визначенні основні чинники конкурентоспроможності будівельних підприємств. Висвітлено актуальність розвитку будівельного підприємства шляхом реалізації стратегії злиття та поглинання.

Ключові слова: будівельне підприємство, фактори, конкурентоспроможність, розвиток, злиття та поглинання.

АННОТАЦИЯ

В статье определены основные факторы конкурентоспособности строительных предприятий. Освещена актуальность развития строительного предприятия путем реализации стратегии слияний и поглощений.

Ключевые слова: строительное предприятие, факторы, конкурентоспособность, развитие, слияния и поглощения.

ANNOTATION

The article reviewed the main factors determining the competitiveness of construction enterprises. Lighted the relevance of building enterprise by implementing a strategy of mergers and acquisitions.

Key words: construction company factors competitiveness, development, mergers and acquisitions.

Державна політика в області управління будівництвом в останні роки спрямована на зменшення рівня державного регулювання галуззю. Так, Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» була суттєво спрощена процедура отримання дозволу на початок будівництва для об'єктів архітектури I – III категорій складності та індивідуального будівництва, яке складає майже 99% від загальної кількості об'єктів. Як зазначає Держархбудінспекція України, в минулі роки видавали від 30 до 40 тисяч дозвільних документів на початок будівництва і зазвичай співвідношення законного та самочинного будівництва складало 1:1. З втіленням декларативного принципу люди почали виводити з «тіні» будівельні роботи, тому що кількість